

ในบทนี้จะได้อธิบายถึงลักษณะข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษา ประชากรและการเลือกตัวอย่าง วิธีการวิเคราะห์ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ รูปแบบของสมการและตัวแปรที่ใช้ หน่วยการวัด ตลอดจนวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้

ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์แหล่งทรัพยากรทางการเงิน พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเงิน และความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษานั้นเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ในลักษณะภาคตัดขวาง (cross-section) โดยการส่งแบบสำรวจไปยังกลุ่มตัวอย่าง และแบ่งการเก็บรวบรวมเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนิสิต ได้แก่ เพศ คณะ สาขาวิชา ระดับการศึกษา (ปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา) จำนวนสมาชิกในครอบครัว การพักอาศัย สถานภาพการทำงาน อาชีพ สาขาการทำงานของบิดาและมารดา (หรือผู้ปกครอง) ตลอดจนรายได้ของครอบครัว
- ส่วนที่ 2 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในปัจจุบัน และความต้องการเงินทุนแหล่งใหม่
- ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเงินของนิสิต
- ส่วนที่ 4 ความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา และทัศนคติเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิอีกส่วนหนึ่งซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาแนวทาง และเสนอนโยบาย เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเงินทุนแหล่งใหม่ จะเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมนิสิต เจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนและพัฒนา เจ้าหน้าที่ ฝ่ายสินเชื่อบริษัทธนาคารพาณิชย์

ข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ประกอบการศึกษา จะเก็บรวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสถิติที่เก็บรวบรวมโดยหน่วยงานต่าง ๆ และธนาคารพาณิชย์

ประชากรและการเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดประชากรที่อยู่ในขอบเขตการศึกษาไว้ให้หมายถึง นิสิต ปัจจุบัน ทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ของคณะต่าง ๆ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 15 คณะ ดังนี้

1. คณะครุศาสตร์	9. คณะแพทยศาสตร์
2. คณะอักษรศาสตร์	10. คณะทันตแพทยศาสตร์
3. คณะศิลปกรรมศาสตร์	11. คณะเภสัชศาสตร์
4. คณะนิติศาสตร์	12. คณะสัตวแพทยศาสตร์
5. คณะเศรษฐศาสตร์	13. คณะวิศวกรรมศาสตร์
6. คณะรัฐศาสตร์	14. คณะเภสัชศาสตร์
7. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	15. คณะสัตวแพทยศาสตร์
8. คณะวิทยาศาสตร์	

ทั้งนี้ไม่ได้จัดให้คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และปิโตรเคมี-โพลีเมอร์ รวมอยู่ในขอบเขตของการวิจัยเนื่องจาก คณะสหเวชศาสตร์เป็นคณะที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ปัจจุบันมี นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตเพียง 3 ชั้นปี ไม่มีนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนคณะพยาบาลศาสตร์ และปิโตรเคมี-โพลีเมอร์ตันั้น สำนักทะเบียนและประมวลผล ไม่ได้จัดรวมไว้ในระดับปริญญาบัณฑิต มีเพียงนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น

ในการศึกษาได้กำหนดขนาดของตัวอย่างไว้ 500 ตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับงบประมาณและเวลาที่มีจำกัด จากนั้นจึงกำหนดขนาดของตัวอย่างในแต่ละคณะ โดยการคำนวณสัดส่วนของจำนวนนิสิต (ระดับปริญญาตรีรวมกับระดับบัณฑิตศึกษา) ของคณะนั้น ๆ ต่อ จำนวนนิสิตทั้งหมดในมหาวิทยาลัย แล้วนำมาเทียบสัดส่วนกับจำนวนตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด (500 ตัวอย่าง)

$$\text{จำนวนตัวอย่างคณะนั้น ๆ} = \frac{\text{จำนวนนิสิตในคณะนั้น ๆ} \times \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด}}{\text{จำนวนนิสิตทั้งหมดในมหาวิทยาลัย}}$$

เมื่อได้จำนวนตัวอย่างของแต่ละคณะตามที่ต้องการแล้ว คำนวณหาสัดส่วนระหว่างนิสิตระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ในคณะนั้น ๆ นำมาเทียบกับจำนวนตัวอย่างที่ต้องการของแต่ละคณะ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{จำนวนตัวอย่างนิสิตระดับปริญญาตรีของคณะนั้น ๆ} \\ & = \frac{\text{จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีของคณะนั้น}}{\text{จำนวนนิสิตทั้งหมดในคณะนั้น}} \times \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการของคณะนั้น} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{จำนวนตัวอย่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของคณะนั้น ๆ} \\ & = \frac{\text{จำนวนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของคณะนั้น}}{\text{จำนวนนิสิตทั้งหมดในคณะนั้น}} \times \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการของคณะนั้น} \end{aligned}$$

จากนั้นจึงนำมารวมเฉลี่ยเป็นจำนวนนิสิตในแต่ละชั้นปี ได้ขนาดตัวอย่างของแต่ละคณะดังนี้

1. คณะครุศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 55 คน
 - ระดับปริญญาบัณฑิต 29 คน
 - ระดับบัณฑิตศึกษา 26 คน

2. คณะอักษรศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 32 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 25 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 7 คน
3. คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 9 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 8 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 1 คน
4. คณะนิติศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 25 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 16 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 9 คน
5. คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 13 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 2 คน
6. คณะรัฐศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 23 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 12 คน
7. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวนทั้งสิ้น 69 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 49 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 20 คน
8. คณะนิเทศศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 13 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 7 คน
9. คณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 52 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 40 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 11 คน
10. คณะแพทยศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 32 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 25 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 7 คน
11. คณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 14 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 1 คน
12. คณะเภสัชศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 22 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 19 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 3 คน
13. คณะสัตวแพทยศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 11 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 11 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 0 คน
14. คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 90 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 66 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 24 คน

15. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 18 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 13 คน
ระดับบัณฑิตศึกษา 5 คน

รวมทั้งสิ้น 500 ตัวอย่าง

การเก็บข้อมูลและการทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อร่างแบบสอบถามและแก้ไขเรียบร้อยแล้วได้ทดสอบแบบสอบถาม (Pilot Test) จำนวน 30 ชุด โดยการสอบถามนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2537 และนำข้อมูลมาใช้ทดสอบสมการ จากนั้นได้ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้ดีขึ้น และเริ่มเก็บข้อมูลรอบแรกในเดือนกรกฎาคม 2537 ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือนครึ่ง คณะที่ได้แบบสอบถามน้อยกว่าจำนวนที่กำหนดมากคือ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จึงต้องเก็บข้อมูลระยะที่สองเพิ่มเติมในเดือนกันยายน 2537

วิธีการวิเคราะห์

- การวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งที่มาของทรัพยากรการเงินที่ใช้ จะได้จากแบบสอบถาม และนำมาทำตารางไขว้ (crosstabs) กับปัจจัยพื้นฐานของครอบครัว อันได้แก่ รายได้รวมของครอบครัว สถานภาพการทำงาน สาขาการทำงาน และ อาชีพของบิดา เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของแหล่งที่มาของทรัพยากรการเงินของนิสิตที่มีภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (socioeconomic background) ที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดความต้องการแหล่งทุนแหล่งใหม่แตกต่างกันไป

- การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรการเงินของนิสิต จะวิเคราะห์จากค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ

- การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา วิเคราะห์ด้วย

แบบจำลองเชิงปริมาณ สมการ Logit ซึ่งตัวแปรตามมีลักษณะ Binary Choice (ตัวแปรตามมี 2 ค่า คือ 0 และ 1) หาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้วยวิธี Maximum Likelihood (ML) ภายใต้ข้อสมมติว่า ความน่าจะเป็นของข้อมูลมีการกระจายแบบ Cumulative Logistic Distribution Function ซึ่งการใช้สมการโลจิสต์ และวิธีการประมาณค่าด้วยวิธี ML นี้ ค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรตามที่ได้จะอยู่ในช่วง (0,1) ซึ่งหากใช้สมการรีเกรสชัน และประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) ค่าความน่าจะเป็นที่ได้อาจอยู่นอกช่วง (0,1) นั่นคือเกิดปัญหา Out of range

รูปแบบสมการและตัวแปรที่ใช้

รูปแบบสมการ Logit ทั่วไป

$$\ln\left[\frac{P_i(Y_i=1)}{1-P_i(Y_i=1)}\right] = B_0 + B_1X_1 + B_2X_2 + \dots + B_kX_k + u_i$$

โดยที่ $P_i(Y_i=1)$ คือ ความน่าจะเป็นที่ตัวแปรตามจะมีค่าเท่ากับ 1 ของตัวอย่างที่ i

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_k$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบายในสมการ

และ u_i คือ error term

ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา (DSTL) โดย DSTL เป็นตัวแปรหุ่น (dummy)

โดย $DSTL = 1$ ถ้าเป็นผู้ต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา
 $= 0$ ถ้าเป็นผู้ไม่ต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

ตัวแปรอธิบาย (independent variables) ได้แก่

1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (RATE)
2. รายได้รวมของครอบครัวหรือของผู้ปกครอง (INC)
3. รายได้ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากการศึกษา (EXEA)
4. แหล่งเงินทุนอื่น ๆ จากภายนอกครอบครัวที่มีใช้สินเชื่อเพื่อการศึกษา (SOUR) ใช้ตัวแปรหุ่น (dummy)
โดย SOUR = 1 เมื่อมีการใช้แหล่งทุนภายนอก
= 0 เมื่อไม่มีการใช้แหล่งทุนภายนอก
5. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ (PAYB)
6. ระยะเวลาปลอดหนี้ (FREE)
7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา (EXPS)

เขียนอยู่ในรูปฟังก์ชันได้ดังนี้

$$DSTL = f(RATE, INC, EXEA, SOUR, PAYB, FREE, EXPS)$$

เขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\ln(DSTL/1-DSTL) = B_0 + B_1RATE + B_2INC + B_3EXEA + B_4SOUR + B_5PAYB + B_6FREE + B_7EXPS + u_i$$

วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์

หาค่าประมาณของตัวพารามิเตอร์ โดยวิธี Maximum likelihood (ML) สำหรับแบบจำลอง Logit เนื่องจากสามารถหาค่าประมาณของความน่าจะเป็นอยู่ในช่วง (0,1) และสามารถแก้ปัญหาความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ได้

ค่า likelihood จะอยู่ในรูปต่อไปนี้¹

$$L = \prod_{n=1}^N P_n^{i_n} (Bx_n) [1 - P_n(Bx_n)]^{(1-i_n)}$$

$$\text{Log } L = \sum_{n=1}^N i_n \log p_n(Bx_n) + \sum_{n=1}^N (1-i_n) \log [1 - p_n(Bx_n)]$$

จากนั้นจึงหาค่าประมาณสูงสุด (maximize) ของ Log L

$$\frac{\partial \text{Log } L}{\partial B} = \frac{\sum_{n=1}^N [Y_n - P(Bx_n)] \cdot f(Bx_n) \cdot x_n}{P(Bx_n) [1 - P(Bx_n)]}$$

$$\text{กำหนดให้ } \frac{\partial \text{Log } L}{\partial B} = 0$$

จะได้ค่าประมาณสูงสุดของพารามิเตอร์ B

¹ G.S. Maddala, Limited-dependent and Qualitative Variables in Econometrics, (New York : Cambridge University Press, 1983), p.25.

นอกจากนี้อาจใช้วิธีของ Newton-Raphson ที่เรียกว่า Method of Scoring^๒ ได้ดังนี้

$$B_{r+1} = B_r + [I(B_r)]^{-1} S(B_r)$$

$$r = \text{ลำดับที่ของการคำนวณ}$$

โดยที่ $I(B)$ คือ Information Matrix

$$\text{และมีค่า} = \frac{E [-\rho^2 \text{Log } L]}{\rho \text{ B } \rho \text{ B}}$$

$$\text{และ } S(B) = \frac{\rho \text{ Log } L}{\rho \text{ B}}$$

^๒ G.S. Maddala, เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

อธิบายตัวแปร

1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (RATE) คือ ราคาหรือต้นทุนของเงินกู้ เมื่อราคาของเงินกู้เปลี่ยนไป จะมีผลให้ปริมาณความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของอุปสงค์สินค้านำต่อราคา
2. รายได้ที่คาดว่าจะได้รับหลังจบการศึกษา (EXEA) โดยรายได้นี้จะป็นรายได้เมื่อนิสิตเริ่มทำงานในช่วงหนึ่งปีแรกภายหลังจากที่จบการศึกษา ภายใต้อัฒิสมมติให้การคาดคะเนรายได้ของนิสิตหลังจากจบการศึกษาเป็นไปอย่างมีเหตุผล (rational expectation) โดยตัวแปรนี้จะมืผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาในทิศทางเดียวกัน เมื่อรายได้ที่คาดว่าจะสูงขึ้นจะมีผลให้ความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของอุปสงค์ต่อรายได้
3. รายได้รวมของครอบครัวหรือของผู้ปกครอง (INC) รายได้นี้คือรายได้ในรูปตัวเงินโดยรวมถึงรายได้ที่เกิดจากการทำงาน (earnings) และรายได้ที่มีได้เกิดจากการทำงาน (income) เช่น ผลประโยชน์จากทรัพย์สินต่าง ๆ โดยคาดว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้รวมของครอบครัว จะมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาในทิศทางตรงกันข้าม คือ เมื่อรายได้รวมของครอบครัวมากขึ้น ความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาจะลดลง
4. แหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัว (SOUR) ได้แก่ การใช้แหล่งเงินทุนแหล่งอื่น ๆ ที่มีใช้สินเชื่อเพื่อการศึกษาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้แก่ รายได้จากการทำงานพิเศษของนิสิต ทุนการศึกษา เงินกู้จากบุคคลและจากสถาบันที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ทั้งในและนอกระบบ โดยคาดว่าตัวแปรนี้จะมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้สินค้านำที่สามารถทดแทนกันได้ นั่นคือ ถ้านิสิตมีการใช้เงินทุนจากแหล่งดังกล่าวมากขึ้นจะทำให้มีความต้องการสินเชื่อเพื่อศึกษาน้อยลง
5. ระยะเวลาในการชำระเงินคืน (PAYB) จำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ขอกู้ ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตที่จะใช้บริการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

จะมีความลังเลใจที่จะใช้บริการ เพราะไม่แน่ใจความสามารถที่จะจ่ายชำระคืนในอนาคต หากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวสั้นเกินไป จำนวนเงินที่จะต้องชำระคืนต่องวดจะมีจำนวนมาก ทำให้รายได้ที่แท้จริงของนิสิตลดน้อยลงและเกิดความเสียหายมากขึ้น การปรับเปลี่ยนระยะเวลาสูงสุดในการชำระเงินคืนให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระคืน จะช่วยให้ นิสิตตัดสินใจใช้บริการได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามแต่ละบุคคลจะมีความต้องการระยะเวลาสูงสุดในการชำระคืนต่างกัน กลุ่มที่มีรายได้สูง จะต้องการที่จะหลุดพ้นจากสภาพการเป็นหนี้โดยเร็ว จึงต้องการระยะเวลาสูงสุดในการชำระคืนน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำ จึงทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ทิศทางความสัมพันธ์ที่แน่นอนระหว่างตัวแปรนี้ กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาได้

6. ระยะเวลาปลอดหนี้ (FREE) บางครั้งเมื่อผู้ขอกู้ได้รับอนุมัติวงเงินให้ในปีแรกของการศึกษาในกรณีที่ผู้ขอกู้ไม่มีรายได้จากทางอื่น ระยะเวลานับจากจุดเริ่มต้นของการเป็นหนี้จนถึงเวลาที่ผู้ขอกู้เริ่มมีรายได้ ผู้ขอกู้ย่อมไม่สามารถมีเงินมาจ่ายชำระคืน หากระยะเวลาปลอดหนี้สิ้นสุดก่อนที่ผู้ขอกู้จะมีรายได้ ผู้ขอกู้จะมีความเสี่ยงสูงขึ้นทำให้ไม่สามารถใช้บริการสินเชื่อเพื่อการศึกษาได้ แต่หากระยะเวลาปลอดหนี้ยาวนานพอ ความเสี่ยงของผู้ขอกู้ย่อมลดลง ดังนั้นจึงคาดว่า ตัวแปรนี้จะมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาในทิศทางเดียวกัน คือเมื่อระยะเวลาปลอดหนี้เพิ่มขึ้นความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาจะเพิ่มขึ้น

7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว (EXPS) เป็นตัวแปรสำคัญที่น่าจะมีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งโครงการสินเชื่อเพื่อการศึกษา ก็เพื่อให้ นักศึกษาสามารถมีเงินทุนเพื่อนำมาใช้จ่ายในระหว่างการศึกษา โดยหมายรวมทั้งค่าใช้จ่ายเพื่อการเรียนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยแบ่งประเภทของค่าใช้จ่ายส่วนตัว สามารถแบ่งได้ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์ ค่าหนังสือ
- ค่าใช้จ่ายประจำที่ต้องเสียในระหว่างการศึกษา ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าเสื้อผ้า เครื่องแบบ ค่าที่พัก
- ค่าใช้จ่ายครั้งคราวที่ต้องเสียในระหว่างการศึกษา ได้แก่ ค่าเดินทางไป-กลับ ภูมิลำเนา ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น กีฬา สันทนาการต่าง ๆ

หน่วยการวัด

1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (RATE) หน่วยที่ใช้ ร้อยละต่อปี
2. รายได้รวมของครอบครัวหรือของผู้ปกครอง (INC) หน่วยที่ใช้ บาทต่อเดือน
3. รายได้ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากการศึกษา (EXEA) หน่วยที่ใช้ บาทต่อเดือน
4. แหล่งเงินทุนอื่น ๆ จากภายนอกครอบครัวที่มีใช้เงินเชื่อเพื่อการศึกษา (SOUR) หน่วยที่ใช้ บาทต่อเดือน
5. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ (PAYB) หน่วยที่ใช้ ปี
6. ระยะเวลาปลอดหนี้ (FREE) หน่วยที่ใช้ ปี
7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิต (EXPS) หน่วยที่ใช้ บาทต่อเดือน**

การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการ

การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการ Logit นั้นแตกต่างกับการแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการถดถอย (Regression) ดังนั้นจึงสมควรที่จะอธิบายการแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์ไว้ด้วย

จากสมการ

$$\ln(P_1/1-P_1) = B_0 + B_1X_1 + B_2X_2 + \dots + B_kX_k + u_1$$

$(P_1/1-P_1)$ เรียกว่า Odds Ratio

** ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน แต่จากแบบสอบถามค่าใช้จ่ายในการศึกษามีหน่วยเป็น บาทต่อเทอม ดังนั้นในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการศึกษาเฉลี่ย จึงต้องนำระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 1 เทอม ซึ่งมีกำหนด 4 เดือน เป็นค่าที่มาหารเฉลี่ย

ค่า B ที่ได้จากสมการ จะมีความหมายว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวแปรอธิบาย 1 หน่วย จะมีผลให้ค่า ln ของ Odds Ratio เปลี่ยนแปลงไป B หน่วย ถ้าต้องการจะทราบว่า การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอธิบาย 1 หน่วย จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าความน่าจะเป็นของ ตัวแปรตาม (P_i) เท่าใด จะต้องคำนวณดังนี้³

$$\Delta \ln(P_i/1-P_i) = B_i \Delta X_i$$

โดยกำหนดให้ $\Delta \ln X = (\Delta X)/X$

และ $\ln(X/Y) = \ln X - \ln Y$

$$\text{จะได้ } \Delta \ln(P_i/1-P_i) = [(1/P_i) + (1/1-P_i)] \Delta P_i$$

$$= [1/P_i(1-P_i)] \Delta P_i$$

$$B_i \Delta X_i = [1/P_i(1-P_i)] \Delta P_i$$

$$\text{แต่ } \Delta X_i = 1$$

$$\text{ดังนั้น } \Delta P_i = B_i [P_i(1-P_i)]$$

³ Robert S. Pindyck and Daniel L. Rubinfeld, Econometric Models and Economic Forecasts, 3rd Edition, (McGraw-Hill International Editions, 1991), p.266.

ขั้นตอนการประมาณความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

ขั้นที่ 1 คำนวณหาค่า DSTL จากสมการ Logit ค่าที่ได้คือ ค่าความน่าจะเป็นที่แต่ละตัวอย่างจะเป็นผู้ที่ต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

ขั้นที่ 2 หาจำนวนตัวอย่างที่เป็นผู้ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา โดยกำหนดให้ตัวอย่างที่มีค่า DSTL มากกว่า 0.50 เป็นผู้ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

ขั้นที่ 3 คำนวณหาค่าความน่าจะเป็นรวมของตัวอย่าง จาก

$$p_r = n/N$$

โดยที่ p_r คือ ความน่าจะเป็นรวมของตัวอย่าง

n คือ จำนวนผู้ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

N คือ จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ขั้นที่ 4 คำนวณหাজำนวนผู้ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาของประชากร โดยนำค่าความน่าจะเป็นรวมของตัวอย่างคูณด้วยจำนวนประชากร

ขั้นที่ 5 คำนวณหามูลค่าของสินเชื่อเพื่อการศึกษาได้ โดยนำจำนวนผู้ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา (จากขั้นที่ 4) มาคูณกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนิสิตที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา (ซึ่งจะได้จากแบบสอบถาม) ภายใต้อธิษสมมติว่าจำนวนเงินที่นิสิตต้องการกู้จะมีค่าเท่ากับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย